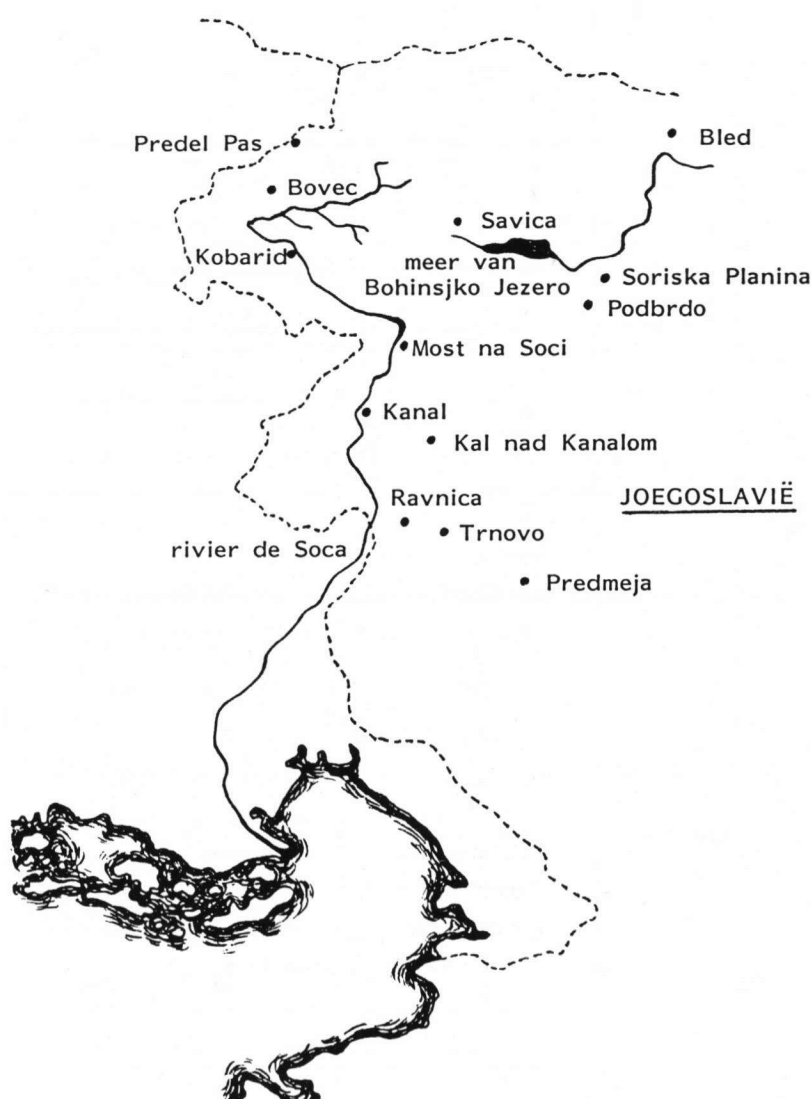

VLINDERS IN NOORD-WEST JOEGOSLAVIë

In de zomer van 1987 hebben wij een poging gedaan om in de Alpen van Karinthië in Oostenrijk vlinders te zoeken. Voorzien van fotocamera en vlindernet kwamen we er ook aan, maar door de aanhoudende regen en lage temperaturen hadden we al snel geen zin meer om te blijven. We besloten om door te reizen naar Joegoslavië, de zon en hopelijk ook de vlinders tegemoet. Van 19 tot en met 23 juli brachten wij een kort, maar zeer leuk bezoekje aan het uiterste noordwesten van dit land.

Figuur 1. Een overzicht van de bezochte plaatsen in Joegoslavië.

**Chris van Swaay en
Irma Wynhoff**

In figuur 1 wordt een overzicht gegeven van de gevolgde route en staan de belangrijkste bezochte plaatsen weergegeven. In tabel 1 zijn de vlinderwaarnemingen samengevat per deelgebied. Over het weer in deze vijf dagen kunnen we kort zijn: ideaal vlinderweer met iedere dag veel zon, weinig wind en temperaturen rond de 25° C.

DOOR DE PREDEL-PAS

Op 19 juli kwamen we in de namiddag Joegoslavië binnen via de Predel-pas (1156 m). Na de regen in Oostenrijk begon hier de zon te schijnen en al snel zagen we de eerste vlinders, waarbij met name de talrijke Boserebia's (*Erebia ligea*) opvielen. Via Bovec reden we naar Kobarid (300 m), waar we een pauze maakten langs de weg iets ten noorden van het plaatsje. Op een open plek in het bos aan de rand van de weg, die helemaal was volgegroeid met distels, zagen we naast de alweer zeer talrijke Boserebia's en Koevinkjes (*Aphantopus hyperantus*) tot onze grote verrassing ook soorten als de Kleine ijsvogelvlinder (*Ladoga camilla*), het Boszandoogje (*Lopinga achine*) en het Spiegeldikkopje (*Heteropterus morpheus*). Vooral de laatste twee soorten verbaasden ons zeer. Later zou blij-

Tabel 1. Samenvatting van de vlinderwaarnemingen van 19 tot en met 22 juli 1987 in noordwest Joegoslavië". Nadere bijzonderheden worden in de tekst gegeven.

- 1 =De Predel pas (1000-1100 m) en de omgeving van Strmec (900 m) op 19-7-1987.
 2 =Korte stop langs de weg iets ten noorden van Kobarid (300 m) op 19-7-1987.
 3 =Het plateau van Banjsice (450-700 m) op 20-7-1987.
 4 =Het Trnovski Gozd (500-900 m) op 21-7-1987.
 5 =Podbrdo, Zg. Sorica en de omgeving van Soriska Planina (600-1350 m) op 22-7-1987.

Latijnse naam	Nederlandse naam	1	2	3	4	5
Papilionidae (Grote page's)						
<i>Papilio machaon</i>	Koninginnepage			x	x	
<i>Iphiclidides podalirius</i>	Koningspage			x	x	
<i>Parnassius mnemosyne</i>						x
Pieridae (Witjes)						
<i>Pieris brassicae</i>	Groot koolwitje	x	x	x	x	x
<i>Pieris rapae</i>	Klein koolwitje	x	x	x	x	x
<i>Pieris napi</i>	Klein geaderd witje	x	x	x	x	x
<i>Pieris manni</i>				x	x	
<i>Aporia crataegi</i>	Groot geaderd witje					x
<i>Colias australis</i>	Zuidelijke luzernevlinder					x
<i>Colias hyale</i>	Gele luzernevlinder				x	
<i>Gonepteryx rhamni</i>	Citroenvlinder		x		x	
<i>Leptidea sinapis</i>	Boswitje			x	x	
Nemeobiidae (Prachtlinders)						
<i>Hamearis lucina</i>	Sleutelbloemvlinder			x		
Nymphalidae (Aurelia's)						
<i>Limnitis populi</i>	Grote ijsvogelvlinder			x		
<i>Ladoga camilla</i>	Kleine ijsvogelvlinder		x	x		x
<i>Apatura iris</i>	Grote weerschijnvlinder			x		
<i>Neptis rivularis</i>				x		
<i>Cynthia cardui</i>	Distelvlinder	x	x	x	x	x
<i>Vanessa atalanta</i>	Atalanta			x	x	
<i>Aglais urticae</i>	Kleine Vos			x		
<i>Inachis io</i>	Dagpauwoog			x	x	
<i>Argynnis paphia</i>	Keizersmantel				x	x
<i>Mesoacidalia aglaja</i>	Grote parelmoervlinder	x		x	x	x
<i>Fabriciana adippe</i>	Adippevlinder					x
<i>Fabriciana niobe</i>	Duinparelmoervlinder			x		x
<i>Brenthis hecate</i>				x	x	
<i>Brenthis daphne</i>				x	x	
<i>Clossiana dia</i>	Akkerparelmoervlinder				x	x
<i>Melitaea didyma</i>		x		x	x	x
<i>Melicta athalia</i>	Bosparelmoervlinder			x	x	x
<i>Melicta aurelia</i>				x		
<i>Melicta britomartis</i>				x		x
Satyridae (Zandoogjes)						
<i>Melanargia galathea</i>	Dambordje	x	x	x	x	x
<i>Brintesia circe</i>				x	x	
<i>Aphantopus hyperantus</i>	Koevinkje		x	x	x	
<i>Maniola jurtina</i>	Bruin zandoogje		x	x	x	

ken dat het Spiegeldikkopje in het hele dal van de Soca en op het plateau van Banjsice voorkomt op open plekken en kleine hooilandjes in de bossen. Het Boszandoogje zit vooral in de bossen zelf, dus daar waar andere vlinders het al gauw te beschaduwde vinden. Als voorlopige basis kozen wij Kanal ob Soci, een klein plaatsje aan de rivier de Soca.

HET PLATEAU VAN BANJSICE

De volgende morgen maakten we een tocht over het plateau van Banjsice. Vanuit Kanal (200 m) via Avce (450 m) en Levpa (600 m) naar Kal nad Kanalom (650 m), Lokovec (700 m) en dan via Most na Soci terug naar Kanal. Het landschap bestaat hier uit een mozaiek van hooilanden en stukken bos. Langs de schaarse (onverharde) wegen liggen kleine dorpjes waar voor onze begrippen nog ouderwets geboerd wordt. Dit alles heeft een rijke vlinderfauna tot gevolg.

Als opvallendste en talrijkste soorten op de hooilanden en langs de wegen moeten hier genoemd worden het Dambordje (*Melanargia galathea*), de Koningspage (*Iphiclidides podalirius*), de Grote parelmoervlinder (*Mesoacidalia aglaja*), de Akkerparelmoervlinder (*Clossiana dia*) en *Melitaea didyma*. Ook vlogen overal wel enkele exemplaren (allemaal mannetjes) van *Brintesia circe*, een grote donkerbruine vlinder met een witte streep op de bovenkant van de bovenvleugels. Opvallend waren ook de talrijke kleine pages van de soort *Strymonidia spini*, de verse tweede generatie van de Sleutelbloemvlinder (*Hamearis lucina*) en verder *Brenthis hecate* en *Brenthis daphne*. Daartussen vallen de fel gekleurde mannetjes van *Heodes virgaureae* erg op.

Bij Kal nad Kanalom kwamen de Bosparelmoervlinder (*Melicta athalia*), *Melicta aurelia* en *Melicta britomartis* samen voor op enkele fraaie hooilanden omgeven door bos. Voerde de weg door een groter stuk bos, dan konden weer het Spiegeldikkopje (*Heteropterus morpheus*) en het Boszandoogje (*Lopinga achine*) gezien worden. Schitterend was hier het samen voorkomen van de Kleine ijsvogelvlinder (*Ladoga camilla*), de Grote weer-

Vervolg tabel 1.

Latijnse naam	Nederlandse naam	1	2	3	4	5
<i>Erebia eriphyle</i>						x
<i>Erebia manto</i>						x
<i>Erebia melampus</i>						x
<i>Erebia pharte</i>						x
<i>Erebia meolans</i>			x			
<i>Lasiommata maera</i>	Rotsvlinder	x		x		x
<i>Lopinga achine</i>	Boszandoogje		x	x	x	
<i>Coenonympha arcania</i>	Tweekleurig hooibeestje	x	x	x	x	x
<i>Coenonympha gardetta</i>						x
<i>Coenonympha pamphilus</i>	Hooibeestje			x	x	
Lycaenidae (Blauwtjes)						
<i>Strymonidia spini</i>				x	x	
<i>Heodes virgaureae</i>				x	x	x
<i>Palaeochrysophanus hippothoe</i>	Rode vuurvlinder					x
<i>Cupido minimus</i>	Dwergblauwtje			x	x	x
<i>Polyommatus icarus</i>	Icarusblauwtje			x	x	
<i>Aricia artaxerxes</i>					x	
<i>Lysandra coridon</i>	Bleek blauwtje			x	x	x
Hesperiidae (Dikkopjes)						
<i>Heteropterus morpheus</i>	Spiegeldikkopje		x	x	x	
<i>Thymelicus sylvestris</i>	Geelsprietdikkopje	x				x
<i>Ochlodes venata</i>	Groot dikkopje			x	x	

schijnvlinder (Apatura iris), de Grote ijsvogelvlinder (of Nijmeegse kapel: *Limenitis populi*) en *Neptis rivularis*.

DE TRNOVSKI GOZD

Het bezoek aan de Trnovski Gozd bracht ons de volgende dag in een gebied waar uitgestrekte bossen overheersen. Via Ravnika (500 m) en Trnovo (800 m) gingen we eerst naar Nemci (900 m). Tot hier toe lagen er nog geregeld kleine hooilandjes langs de weg. Hierna wilden we door het bos naar Predmeja, maar verdwaalden hopeloos. Na lang rijden en zoeken kwamen we er uiteindelijk toch.

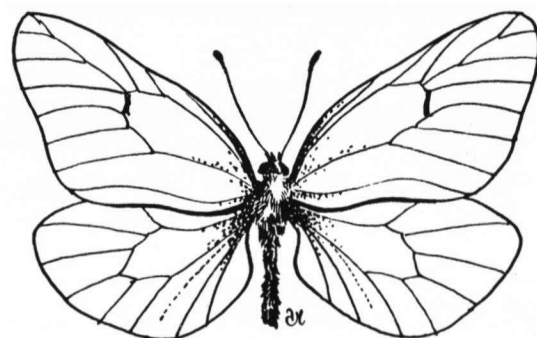
Hierna zijn we via Lokavec en Nova Gorica weer terug gegaan naar Kanal. Op deze tocht zagen we veel Gele luzernevlinders (met zekerheid zowel *Colias hyale* als *Colias australis*). Ook kwamen we de Keizersmantel (*Argynnis paphia*) en *Aricia artaxerxes* tegen. Normaal komt deze laatste soort alleen op

grotere hoogte voor. Verder kwam de vlinderbevolking vrij sterk overeen met die van Banskice.

DE SORISKA PLANINA

De volgende dag, 22 juli, verlieten we de camping en reden via Tolmin naar Podbrdo (600 m) en Zg. Sorica (900 m) naar de Soriska Planina, een pas van 1287 m hoog. Hier hebben we de montane bergweiden bekeken op ongeveer 1350 m hoogte. Er kwamen veel *Erebia* soorten samen voor, zoals *Erebia euryale*, *E. eriphyle*, *E. manto*, *E. melampus* en *E. pharte*. Ook zagen we een erg laat vrouwtje van *Parnassius mnemosyne* en vonden we *Coenonympha gardetta* op een voor deze soort erg lage hoogte. In de afdaling van de pas richting Bohinjska Bistrica vlogen enorme aantallen van *Erebia euryale* op een hoogte van ongeveer 900 m. Op een klein ruig stukje op 800 m hoogte vonden we onder andere de Rode vuurvlinder (*Palaeochrysophanus hippothoe*), het Groot geaderd witje (*Aporia crataegi*), de Kleine ijsvogelvlinder (*Ladoga camilla*), de Adippevlinder (*Fabriciana adippe*), de Duinparelmoervlinder (*Fabriciana niobe*) en de Grote parelmoervlinder (*Mesoacidalia aglaja*).

's Avonds bereikten we het meer van Bohinjko Jezero, waar wij op een mooi gelegen maar overvolle en dure camping onze tent weer opbouwden. De volgende dag bezochten we bij Savica de zuidrand van het Triglav massief. We zagen veel leuke planten en interessante hagedissen (o.a. de lokale Kroatische Berghagedis *Lacerta horvathi* op 800 m hoogte), maar zeer weinig vlinders. Het warme weer nodigde daarbij ook niet uit tot het maken van grote tochten. Vermeldenswaard zijn echter wel het Bleek Blauwtje (*Lysandra*

Figuur 2. Gezien op de Soriska Planina: het Groot geaderd witje. Tekening: Annemarie van Lierop.

Figuur 3. De Koningspage: ook hiervan zijn vele exemplaren waargenomen.
Foto: K. Veling.

coridon) en de Spaanse vlag (*Paramesia plantaginis*). Hierna zijn we dezelfde avond nog via Bled en Jesenice naar de Wurzenpas gereden, terug naar Oostenrijk waar het weer intussen aanzienlijk verbeterd was. Daar heb-

ben we dan toch nog een paar dagen in de Alpen van Karinthië doorgebracht. □